

Republika e Kosovës

Republika Kosova-Republic of Kosovo

Kuvendi - Skupština - Assembly

Forum za Parlamentarnu Transparentnost

AKCIONI PLAN ZA OTVORENU SKUPŠTINU

2023-2026

Decembar 2022.

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

Forum za Parlamentarnu Transparentnost

AKCIONI PLAN ZA OTVORENU SKUPŠTINU 2023-2026

Decembar 2022

GLAUK KONJUFCA

Predsedavajući, Skupštine Republike Kosova

—
Od usvajanja Globalne deklaracije o otvorenom parlamentu 2015. godine, u kom slučaju je osnovan Forum za parlamentarnu transparentnost, Skupština Kosova je preduzela konkretne aktivnosti i mere u cilju povećanja parlamentarne transparentnosti. Prvi akcioni plan za Otvorenu skupštinu 2016. - 2020. uspešno je završen uprkos nedostatku političke stabilnosti.

Izrada drugog Akcionog plana otvorene skupštine za period 2023-2026 od strane Forum za parlamentarnu transparentnost u skladu sa načelima Partnerstva za otvorenu upravu (OGP), i ako Kosovo još uvek nije član, dokazuje našu institucionalnu posvećenost promovisanju kulturu transparentnosti i povećanje odgovornosti kroz nove tehnologije koje se prilagođavaju kontekstu u kojem živimo.

Ovaj plan predstavlja strateški pristup otvaranju parlamenta, ispunjavajući uslove otvaranja koji proizilaze iz Poslovnika, Strateškog plana Skupštine i drugih akata.

Posebnost ovog plana je sveobuhvatan proces javnih konsultacija sa svim deoničarima, koji je prethodio njegovoj izradi. Štaviše, ovaj dokument odražava konsenzus svih parlamentarnih političkih partija koje su preko svojih predstavnika u Forumu za parlamentarnu transparentnost dale svoj doprinos i podršku. Ova široka usklađenost ne samo na političkom nivou već i šire je preduslov za ispunjenje strateških ciljeva definisanih ovim planom.

Punom implementacijom mera predviđenih ovim planom, želimo da instituciju Skupštine rangiramo kao lidera u pogledu parlamentarne transparentnosti na regionalnom nivou. Skupština Kosova će kroz ovaj četvorogodišnji plan implementirati globalne prakse za što šire uključivanje svih grupa društva u pristup parlamentarnim informacijama, kao osnovno pravo svih građana bez razlike, kroz koje je omogućeno aktivno učešće u donošenju odluka. Takođe će promovisati konstruktivan dijalog i partnerstvo sa građanima, civilnim društvom i medijima radi uključivanja u parlamentarne procese i poboljšanja njihovog pristupa radu Skupštine.

U cilju povećanja odgovornosti, izradićemo novi Etički kodeks poslanika, koji će po prvi put stvoriti parlamentarni mehanizam koji će garantovati sprovođenje Kodeksa za postupanje u slučajevima kršenja načela i normi poslaničke etike. Ovo je neophodno za povećanje nivoa političke odgovornosti i poverenja javnosti u rad Skupštine.

Uz sav dosadašnji napredak u unapređenju informacione tehnologije i procesa digitalizacije uopšte, kroz ovaj plan će se dinamizovati proces digitalizacije usluga koje nudi Skupština, kako bi se olakšala interakcija sa Skupštinom i izabranim predstavnicima.

Skupština Kosova je posvećena radu sa svim svojim ljudskim, finansijskim i infrastrukturnim resursima da nastavi pozitivan trend povećanja transparentnosti i jačanja odgovornosti, digitalizacije i inkluzivnosti primenom najboljih međunarodnih praksi u oblasti otvorenosti parlamenta. Uspešna implementacija ovog plana biće lako ostvariva uz efektivno partnerstvo Skupštine sa građanima, organizacijama civilnog društva, međunarodnim organizacijama i medijima.

ARBËRESHË KRYEZIU-HYSENI

Predsedavajuća, Forum za Parlamentarnu Transparentnost

—

Transparentnost je veliki korak ka demokratiji. Otvaranje Skupštine za javnost je sama demokratija. Ovim se kao takvim bavila i sama Skupština Republike Kosovo, koja je 2015. godine osnovala Forum za parlamentarnu transparentnost.

Ovaj Forum se sastoji od poslanika iz svakog političkog subjekta, predstavnika partnerskih organizacija Skupštine koje pokrivaju oblast demokratije, predstavnika administracije

Skupštine i podržan je od strane NDI na Kosovu.

Kao predsednica Foruma, u ovom periodu, svedočila sam izuzetnom radu svakog člana Foruma i šire, da najviša institucija u zemlji, odnosno Skupština, bude što odgovornija, kao i što transparentnija i što dostupnija.

Mnoštvo aktivnosti sprovedenih unutar i van Skupštine, brojni razgovori sa studentima i građanima, debate u opštinama o aktuelnim dešavanjima, kvizovi znanja za osnovce, naša predstavništva u međunarodnim organizacijama, odlično su svedočili o tome šta više treba da se uradi i šta želimo da promenimo.

Svo naše iskustvo i stručnost spojili smo u Akcioni plan za Otvorenu skupštinu 2023-2026, čiju konačnu verziju nakon dugog i intenzivnog rada držite u rukama. Svi ciljevi i mere predviđeni ovim planom urađeni su na osnovu načela OGP – Partnerstva za otvorenu upravu, gde nam je bio i ostaje naš cilj biti deo ove velike svetske organizacije.

Skupština Kosova je, u nedavnoj analizi, rangirana kao druga institucija u regionu po transparentnosti. Nameravamo da budemo prvi i to će se sigurno desiti, nastavili smo da intenziviramo ono što je do sada urađeno. Najšira uključenost društvenih grupa u pristup parlamentarnim informacijama, učinila ih je aktivnim u donošenju odluka. Biti aktivan donosilac odluka zahteva odgovornost i polaganje računa. Naša odgovornost i polaganje računa nas je učinila transparentnim.

Biti transparentan i izgraditi instituciju koja poštuje i promoviše transparentnost je ono što tražimo i promovisemo.

Zajedno, krećući se u pravom smeru, mi ćemo to omogućiti.

TABELA SADRŽAJA

Uvod	3
Dosadašnja dostigunuća	4
Poboljšanje pristupa informacijama	5
1.1 Objavljivanje informacija i dokumenata tela Skupštine, Predsedništva i Parlamentarnih Komisija	5
1.2 Primena Zakona o uvidu u javnim dokumentima	7
1.3 Objavljivanje dokumenata u otvorenim formatima.....	8
Učešće građana, medija i ocd u radu Skupštine	10
2.1 Povećana interakcija između poslanika i građana	10
2.2 Olakšan pristup OCD radu Skupštine	11
2.3 Unapređenje saradnje sa medijima u očuvanju integriteta informacija.....	12
2.4 Unapređenje Programa za građansku edukaciju	14
2.5 Olakšanje pristupa i fizičkog učešća osoba sa ograničenim sposobnostima.....	16
2.6 Biblioteku i arhiv treba učiniti dostupnim licima koji studiraju i istražuju skupštinsku dokumentaciju	17
2.7 Proširenje i unapređenje Centra za posetioce u Skupštini.....	18
Povećanje polaganja računa	20
3.1 Izrada Etičkog kodeksa	20
3.2 Pravna regulativa lobiranja	22
3.3 Objavljivanje periodičnih i godišnjih detaljnih izveštaja o troškovima Skupštine i budžetskih i finansijskih analiza	23
3.4 Ažuriranje Priručnika za organizovanje javnih rasprava	24
Digitalizacija i unapređenje informacione tehnologije	26
4.1 Digitalizacija radnih procesa	26
4.2 Re-funkcionalizacija poslaničkih profila na sajtu Skupštine	27
4.3 Funkcionalizacija i promocija platforme e-Participacije	28
4.4 Razvoj rada Skupštine na daljinu u vanrednim državnim situacijama	29

UVOD

Ovaj dokument predstavlja Akcioni plan Otvorene Skupštine za period 2023-2026 i zasnovan je na Globalnoj Deklaraciji za otvorene parlamente, usvojen u Skupštini Kosova u maju 2015. godine, i kao rezultat procene prvog plana Otvorene i transparentne Skupštine (2016-2020). Ovaj dokument takođe teži promovisanju demokratskih vrednosti i standardima određenim od strane Partneriteta za Otvorenu Vladavinu (OGP), koje imaju za cilj da podstaknu sveobuhvatne i transparentne parlamentarne procese.

Skupština Kosova je ostvarila merljiv napredak u oblasti parlamentarne transparentnosti, primenjujući globalne prakse za šire uključivanje i partnerstvo građana i civilnog društva u svom radu. Tako je Skupština Kosova 2019. godine rangirana na drugom mestu po transparentnosti u regionu, prema regionalnom istraživanju Open Data Kosovo.

Izradom i sprovođenjem ovog plana, Skupština namerava da dodatno konkretizuje mere koje će biti preduzete u cilju postepenog dostizanja međunarodno priznatih načela i standarda parlamentarne transparentnosti. Ovaj plan ima za cilj da posluži kao vodič za Skupštinu, u nastojanju da se promoviše kultura transparentnosti, da se obezbedi lak i blagovremen pristup informacijama u vezi sa radom Skupštine, povećanje komunikacije i odgovornosti sa javnošću, kao i unapređenje primene informacione tehnologije, kako bi se povećala interakcija između Skupštine i građana.

Akcioni plan je pripremio Forum za parlamentarnu transparentnost. Plan je pripremljen u nekoliko radnih sesija, uz učešće predstavnika poslaničkih grupa, organizacija civilnog društva i službenika administracije Skupštine. Takođe, Forum je organizovao i sto za diskusiju sa predstavnicima organizacija civilnog društva i medija, kako bi dobili sugestije u vezi sa unapređenjem otvaranja parlamenta. U procesu izrade plana, Forum je podržao Nacionalni demokratski institut (NDI), omogućivši informativne sesije predstavnika OGP-a, razmenu iskustava sa raznim regionalnim, evropskim i globalnim zemljama, s ciljem informisanja članova Forumu sa iskustvom u pripremi sličnih planova iz različitih parlamenata.

Pri početku izrade Akcionog plana, radna grupa u okviru Forumu izvršila je procenu sprovođenja prvog plana Skupštine, čiji je rezultat poslužio kao osnova za izradu Akcionog plana za Otvorenu skupštinu (2023 -2026). Planom su definisani konkretni ciljevi/objektivi koji se moraju postići, konkretne radnje, pokazatelji, rokovi, kao i odgovorne direkcije i partnerske organizacije Skupštine.

Akcioni plan će biti deo dugoročnog Strateškog plana Skupštine, iz kojeg će proisteći godišnji planovi, gde će se odrediti i budžetske implikacije. Forum za parlamentarnu transparentnost će osigurati da se budžetske implikacije odraze na budžet Skupštine za naredne godine i nadgledaće sprovođenje Akcionog plana. Sprovođenjem mera predviđenih ovim planom, Skupština Kosova ima za cilj da bude lider za ceo region u pogledu parlamentarne transparentnosti. Očekuje se da će dosadašnji napredak poslužiti Forumu za parlamentarnu transparentnost da intenzivira napore za članstvo Skupštine u radnoj grupi za parlamentarnu transparentnost, u okviru Partnerstva za otvorenu vladavinu (OGP).

DOSADAŠNJA DOSTIGUNUĆA

Skupština Kosova je 2015. godine potpisala Globalnu deklaraciju za otvoreni parlament, koja sadrži ciljeve/objektive i pokazatelje koji služe kao smernice za ono što parlamenti treba da promovišu i poguraju napred, da razviju i ojačaju parlamentarnu transparentnost, u skladu sa globalnim ciljevima otvorene vladavine. Takođe, istovremeno je osnovala Forum za parlamentarnu transparentnost, koji čine poslanici, službenici administracije Skupštine i predstavnici civilnog društva, koji su uz podršku NDI izradili i odobrili Akcioni plan za otvorenu i transparentnu Skupštinu (2016-2020). Ovaj plan je ponudio konkretne mere koje je Skupština morala da preduzme, na osnovu četiri glavna stuba: pristup parlamentarnim informacijama, učešće građana i civilnog društva u radu Skupštine, odgovornost i unapređenje informacione tehnologije.

Prvi akcioni plan otvorenog parlamenta za godine 2016-2020 usvojen je od strane Skupštine Kosova 2016. godine, kao jedan od prvih dokumenata koji je definisao glavne obaveze Skupštine, za promociju i razvoj vrednosti otvorenog parlamenta. Kroz plan, sačinjen u saradnji sa organizacijama civilnog društva (OCD), Skupština Kosova je stvorila novu parlamentarnu kulturu, olakšavajući građanima pristup javnim dokumentima i informacijama, posete skupštinskim prostorijama u cilju interakcije sa poslanicima kroz implementaciju dobrih praksi kao što su: „Proslava Međunarodnog dana demokratije“, „Dani otvorene skupštine“, „Radionice za demokratiju – Demos-Ti“, „Skupština za decu“, Edukativni program „Učiteljska akademija“, „U lice sa poslanicima“ itd.

Takođe je unapredila saradnju sa medijima, kako u praktičnom smislu, kroz omogućavanje njihovog pristupa Skupštini i davanju informacija, tako i u pogledu pravne infrastrukture, izradom i usvajanjem Uredbe o redu i pristupu medijima i javnosti na radu Skupštine, kao i Strategije informisanja i komuniciranja, koja je u velikoj meri uključivala građansko obrazovanje. Nadalje, razvojem i unapređenjem informacionih tehnologija, Skupština je redizajnirala veb stranicu koja građanima nudi više alternativa za informisanje o parlamentarnim aktivnostima i olakšava interakciju između poslanika i građana, kao što su Elektronski sistem za praćenje zakonodavstva, Profili poslanika, platforma „Skupština za decu“ itd.

Takođe, Skupština je otvorila svoju zvaničnu stranicu na Fejsbuku, kao novi prozor direktnog informisanja javnosti o parlamentarnom radu i aktivnostima.

Iako je Skupština postigla napredak u pogledu transparentnosti, procena preliminarne plana pokazuje da povećanje transparentnosti nije imalo dovoljan uticaj u smislu povećanja odgovornosti. S druge strane, mere koje su preduzete da bi se olakšao pristup građanima nisu nužno poznate, što zahteva proaktivan pristup Skupštine kako bi se unapredio rad Skupštine.

POBOLJŠANJE PRISTUPA INFORMACIJAMA

1.1 Objavljivanje informacija i dokumenata tela Skupštine, Predsedništva i Parlamentarnih Komisija				
Nadležna institucija:	☐ Generalni Sekretar ☐ Forum za Parlamentarnu Transparentnost			
Odgovorna direkcija/ lice:	Partneri:			
☐ Generalna Direkcija za pravna i proceduralna pitanja ☐ Direkcija za medije i odnos s javnošću ☐ Direkcija za Informativnu tehnologiju	☐ Nacionalni Demokratski Institut (NDI) ☐ UNDP			
Trenutna situacija:	<p>Skupština daje podatke o sastavu Predsedništva i kratak opis njenog rada. Takođe objavljuje zapisnike sa sednica Predsedništva koji sadrže odluke i zaključke. Šta više, Skupština na svojoj internet stranici daje podatke o dnevnom ili višednevnom dnevnom redu, podatke o spisku parlamentarnih Komisija, njihovom sastavu i sednicama, međutim, ne stavlja na uvid javnosti godišnje planove parlamentarnih komisija, godišnje izveštaje i izveštaje o praćenju primene zakona u okviru parlamentarnog nadzora. Skupština Kosova je postigla napredak u inkluzivnosti, nudeći prevod plenarnih sednica na znakovni jezik, međutim, ne pruža dokumentaciju ili informacije za slepe osobe na Brajevom pismu. Skupština je takođe razvila i operacionalizovala Elektronski sistem za dostavljanje zakona, u kojem građani imaju priliku da se aktivno uključe u proces donošenja zakona, kao i pristup društvenim medijima kao što je Facebook i pokrenuli elektronske profile za poslanike. Takođe, Skupština je 2019. godine usvojila i Strategiju informisanja i komunikacije za period 2019-2021, kojom su utvrđene mere koje Skupština treba da preduzme u vezi sa informisanjem građana, komunikacijom putem društvenih platformi, uključujući „Youtube“ i televizijske kanale, kao i kroz ažuriranje veb stranice.</p>			
Ključni objektivi:	Pružanje informacija o radu Skupštine, u cilju unapređenja parlamentarne transparentnosti i većeg angažmana građana u parlamentarnim procesima.			
Usklađivanje sa OGP vrednostima:	<i>Pristup informacijama</i>	<i>Učešće građana</i>	<i>Odgovornost</i>	<i>Tehnologija i inovacije</i>
	✓	☐	✓	✓

Aktivnosti	Pokazatelji ostvarenja objekta	Rok za početak primene:	Krajnji rok za primenu:
Objavlivanje kalendara i programa rada radne sednice Skupštine. ¹	☐ Objavlivanje na veb stranici i na društvenim mrežama Skupštine, i na službenim jezicima	Januar 2023.	Jul 2023.
Izbor i priprema parlamentarnih informacija i dokumentacije	☐ Objavlivanje svih akata usvojenih od strane Skupštine Kosova; ☐ Objavlivanje planova i godišnjih izveštaja parlamentarnih komisija; ☐ Objavlivanje izveštaja o radu komisija; ☐ Objavlivanje izveštaja o praćenju primena zakona; ☐ Objavlivanje izveštaja sa službenih poseta.	Januar 2023.	Decembar 2023.
Izrada info-grafika i vizualizacija skupštinskih informacija i dokumenata	☐ Objavlivanje na internet stranici i društvenim mrežama Skupštine;	Januar 2023.	Decembar 2023.
Otvaranje prostora na veb stranici Skupštine za objavljivanje link-ova izveštaja nezavisnih agencija	☐ Objavlivanje sažetih izveštaja nezavisnih agencija osnovanih od strane Skupštine. ☐ Postavljanje link-ova izveštaja nezavisne agencije sa relevantnim opisima: naslov, datum, naziv nezavisne agencije, itd.	Januar 2023.	Decembar 2023.
Priprema parlamentarnih dokumenata u Brajevom pismu.	☐ Objavlivanje dokumenata u Brajevom pismu.	Januar 2023.	Decembar 2025.

¹ Poslovnik Skupštine, član 19 st. 2.2 i st. 2.3.

1.2 Primena Zakona o uvidu u javnim dokumentima			
Nadležna institucija:	☐ Generalni Sekretar ☐ Forum za Parlamentarnu Transparentnost		
Odgovorna direkcija/ lice:	Partneri:		
☐ Direkcija za medije i odnos s javnošću	☐ Demokratija Plus (D+)		
Trenutna situacija:	<p>Skupština Kosova je usvojila Zakon br. 06/l-081 o uvidu u javnim dokumentima, prema kojem su javne ustanove dužne proaktivno objavljivati svaki javni dokument proizveden, primljen, čuvan ili kontrolisan, u elektronskom obliku, putem objavljivanja na službenoj internet stranici javnih institucija, bez obzira na zahtev za pristup. S druge strane, usvajanjem Deklaracije o otvoreni parlament 2015. godine, Skupština Kosova se obavezala da će parlamentarne informacije biti dostupne javnosti, da budu što je moguće potpunije, odražavajući celokupno delovanje parlamenta, podložne samo uskim izuzecima i jasno definisani. S tim u vezi, Skupština Kosova je odredila lice odgovorno za postupanje po zahtevima za pristup javnim dokumentima, kome građani šalju standardni obrazac zahteva za pristup javnim dokumentima. Trenutno, Skupština izrađuje godišnji izveštaj o pristupu javnim dokumentima i šalje ga Agenciji za informacije i privatnost.</p>		
Ključni objektivi:	Primena Zakona o uvidu javnim dokumentima, u cilju povećanja transparentnosti i parlamentarne odgovornosti.		
Usklađivanje sa OGP vrednostima:	Pristup informacijama	Učešće građana	Tehnologija i inovacije
	☒	☐	☒
Aktivnosti	Pokazatelji ostvarenja objekta	Rok za početak primene:	Krajnji rok za primenu:
Primena Zakona o uvidu javnim dokumentima,	☐ Odgovaranje na zahteve za uvid u javne dokumente u skladu sa zakonom; ☐ Priprema periodičnih izveštaja od strane lica odgovornog za pristup javnim dokumentima; ☐ Periodično objavljivanje na internet stranici Skupštine izveštaja zahteva za pristup javnim dokumentima;	Januar 2023.	Maj 2023.

	☐ Razvoj i objavljivanje podataka u formi info-grafike.		
--	--	--	--

1.3 Objavljivanje dokumenata u otvorenim formatima ²				
Nadležna institucija:	☐ Generalni Sekretar ☐ Forum za Parlamentarnu Transparentnost			
Odgovorna direkcija/ lice:			Partneri:	
	☐ Generalna Direkcija za pravna i proceduralna pitanja ☐ Direkcija za medije i odnos s javnošću ☐ Direkcija za Informativnu tehnologiju		☐ Open Data Kosovo (ODK)	
Trenutna situacija:	<p>Objavljivanje registra glasova poslanika na plenarnim sednicama, objavljivanje izveštaja o rashodima su među najvećim dostignućima u pogledu transparentnosti, ali koje se moraju dalje unaprediti objavljivanjem u otvorenim formatima. Značajan deo javnih informacija/dokumenata Skupštine objavljuje se samo u zatvorenim formatima (PDF), što otežava građanima, istraživačima i organizacijama civilnog društva obradu tih podataka, izdavanje različitih izveštaja ili analiza. Zbog toga Skupština namerava da sve skupštinske informacije ili dokumente objavi na zvaničnom sajtu u otvorenim formatima (Microsoft Ekcel ili Word). Objavljivanje skupštinskih informacija u otvorenim formatima direktno utiče na povećanje transparentnosti i poverenja građana u javne institucije. Istovremeno, mogućnost preuzimanja podataka direktno sa njihovog izvora smanjuje mogućnost lošeg informisanja i dezinformacija. Takođe, parlamentarne informacije treba da se sakupe i objave u otvorenim strukturiranim formatima, kao što je strukturirani XML, koje korisnici mogu čitati i obraditi.</p>			
Ključni objektivi:	Pružanje podataka na sajtu Skupštine u otvorenim formatima, kako bi ih korisnici lako mogli ponovo koristiti i analizirati.			
Usklađivanje sa OGP vrednostima:	Pristup informacijama	Učešće građana	Odgovornost	Tehnologija i inovacije
	✓	□	✓	✓

² <http://opendatahandbook.org/guide/en/appendices/file-formats/>

Aktivnosti	Pokazatelji ostvarenja objekta	Rok za početak primene:	Krajnji rok za primenu:
Identifikovanje dokumenata koji se mogu objaviti u otvorenim formatima koji se mogu uređivati	☐ Sastavljanje liste dokumenata za objavljivanje u otvorenim i obradivim formatima;	januara 2023.	jun 2023.
Čuvanje identifikovanih dokumenata u otvorenim i obradivim formatima	☐ Objavljivanje dokumenata u relevantnim prostorima na veb sajtu Skupštine.	jula 2023.	decembra 2025.

UČEŠĆE GRAĐANA, MEDIJA I OCD U RADU SKUPŠTINE

2.1 Povećana interakcija između poslanika i građana				
Nadležna institucija:	☐ Generalni Sekretar ☐ Forum za Parlamentarnu Transparentnost			
Odgovorna direkcija/ lice:			Partneri:	
☐ Direkcija za medije i odnos s javnošću ☐ Generalna Direkcija za pravna i proceduralna pitanja			☐ Nacionalni Demokratski Institut (NDI) ☐ Organizacije civilnog društva	
Trenutna situacija:	<p>Skupština Kosova je aktivno radila na uključivanju civilnog društva u donošenje politika i odluka, kao i na povećanju učešća građana u ovim procesima. Skupštinu, kao najotvoreniju instituciju na Kosovu, godišnje poseti oko osam hiljada građana, bilo spontanim posetama ili povodom obeležavanja posebnih dana, definisanih skupštinskim rasporedom, kao što su: Međunarodni dan demokratije, Dan deteta, Međunarodni dan Dan parlamentarizma, Dani dijaspore itd. Većina građana ima priliku da se sretnu sa poslanikom uglavnom tokom izbornih kampanja, ali izostaje interakcija sa njima, s obzirom na izborni sistem sa jednom izbornom jedinicom, kao i nedostatak poslaničkih kancelarija u njihovim opštinama. U tom pravcu, tokom prethodnog plana, u cilju promovisanja otvorene i inkluzivne Skupštine, Skupština je razvila program „Dani skupštine“, u kom slučaju su održane 23 rasprave u različitim gradovima Kosova uz učešće 73 poslanika i 2105 građana. Ovakve rasprave nude poslanicima mogućnost da objasne i argumentuju svoje stavove u vezi sa javnim politikama, zakonodavstvom i drugim pitanjima koja se razmatraju u Skupštini, dok sa druge strane poslanici imaju mogućnost da komuniciraju, izraze svoje zabrinutosti i zahteve pred izabranim predstavnicima. Međutim, Skupština još uvek nije uspela da uradi periodični kalendar i da održava redovne rasprave sa građanima, što ne samo da pomaže Skupštini da ojača svoju zakonodavnu, nadzornu i predstavničku funkciju, već doprinosi što širem uključivanju građana u kreiranje politike i odlučivanju. Zbog toga Skupština namerava da nastavi direktnu komunikaciju sa građanima kroz program „Dani Skupštine“.</p>			
Ključni objektivi:	Održavanje redovnih sastanaka sa građanima u cilju razmene informacija, promovisanja transparentnosti i povećanja kredibiliteta u zakonodavnoj instituciji.			
Usklađivanje sa OGP vrednostima:	Pristup informacijama	Učešće građana	Odgovornost	Tehnologija i inovacije
	☐	☒	☒	☒

Aktivnosti	Pokazatelji ostvarenja objekta	Rok za početak primene:	Krajnji rok za primenu:
Organizacija otvorenih rasprava između poslanika i građana u opštinama	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Priprema i objavljivanje informacija i postera na veb stranici, društvenim mrežama Skupštine, na službenim sajtovima opština i na centralnim i lokalnim medijima; ☐ Učešće građana u raspravama sa poslanicima. 	Januar 2023.	Decembar 2026.
Organizacija sastanaka između poslanika i studenata iz različitih oblasti studija na javnim i privatnim univerzitetima u Republici Kosovo	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Učešće studenata na sastancima sa poslanicima. 	Februar 2023.	Decembar 2026.

2.2 Olakšan pristup OCD radu Skupštine³

Nadležna institucija:	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Generalni Sekretar ☐ Forum za Parlamentarnu Transparentnost 		
Odgovorna direkcija/ lice:	Partneri:		
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Direkcija za medije i odnos s javnošću ☐ Generalna Direkcija za pravna i proceduralna pitanja 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Organizacije civilnog društva 		
Trenutna situacija:	<p>Skupština Kosova je aktivno radila na uključivanju civilnog društva u donošenje politika i odluka, kao i na povećanju učešća građana u ovim procesima. Skupština je kreirala bazu podataka organizacija civilnog društva, koja sadrži informacije o profilu i oblasti stručnosti svake organizacije i pomaže Skupštini u održavanju kontinuirane komunikacije sa civilnim društvom. Međutim, za ovaj osnovni datum potrebno je sistematsko ažuriranje podataka OCD. Neke od OCD razvijaju zajedničke aktivnosti sa komisijama u praćenju sprovođenja zakona i njihove izveštaje koriste odgovarajuće komisije, ali ostaje mali broj OCD koje saraduju sa komisijama u ovom pravcu.</p>		

³ Strateški plan Skupštine, tačka 1.1

Ključni objektiv:	Unapređenje saradnje sa OCD, kako bi se rad Skupštine obogatio njihovim resursima i stručnošću za otvorenu i odgovornu Skupštinu.			
Usklađivanje sa OGP vrednostima:	Pristup informacijama	Učešće građana	Odgovornost	Tehnologija i inovacije
	✓	✓	☐	✓
Aktivnosti	Pokazatelji ostvarenja objektiva		Rok za početak primene:	Krajnji rok za primenu:
Refunkcionalizacija i ažuriranje baze podataka organizacija civilnog društva koje prate rad Skupštine	☐ Objavljivanje obrasca za registraciju OCD; ☐ Objavljivanje ažurirane baze podataka na veb sajtu Skupštine;		Januar 2023.	Decembar 2026.
Organizovanje godišnje konferencije između Skupštine i OCD za koordinaciju zajedničkih ciljeva.	☐ Određivanje zajedničkih tema za narednu godinu;		Januar 2023.	Decembar 2023.
Organizovanje informativnih sesija sa predstavnicima OCD u vezi sa radom Skupštine.	☐ Učešće predstavnika novih OCD u bazi podataka Skupštine;		Septembar 2023.	Novembar 2023.

2.3 Unapređenje saradnje sa medijima u očuvanju integriteta informacija

Nadležna institucija:	☐ Generalni Sekretar ☐ Forum za Parlamentarnu Transparentnost		
Odgovorna direkcija/ lice:	Partneri:		
☐ Direkcija za medije i odnos s javnošću ☐ Direkcija za Informativnu tehnologiju	☐ Nacionalni Demokratski Institut (NDI) ☐ Demokratija Plus (D+) ☐ Demokratija za razvoj (D4D) ☐ Druge partnerske organizacije		
Trenutna situacija:	<p>Zloupotreba informacija za proizvodnju lažnih vesti ili za napad na različite pojedince ili grupe radi finansijske, materijalne ili političke koristi, ugrožava demokratiju širom sveta, kao i na Kosovu. Zbog neobjavljivanja parlamentarnih podataka u detaljima, ili objavljivanja delimičnih informacija, u pojedinim slučajevima, dovelo je do toga da mediji pružaju javnosti netačne informacije ili dezinformacije, što utiče na smanjenje poverenja građana u Skupštinu i izabrane predstavnike. U cilju minimiziranja ove pojave, Skupština je preduzela niz mera za saradnju sa medijima, obezbeđujući im</p>		

	prostor unutar Skupštine, omogućavajući im pristup podacima traženim putem zahteva nadležnom licu za pristup javnim dokumentima, itd.			
Ključni objektiv:	Povećanje saradnje između Skupštine i medija za tačno informisanje građana o radu Skupštine i očuvanje integriteta informacija koje proizilaze iz institucije.			
Usklađivanje sa OGP vrednostima:	Pristup informacijama	Učešće građana	Odgovornost	Tehnologija i inovacije
	✓	✓	☐	✓
Aktivnosti	Pokazatelji ostvarenja objektiva		Rok za početak primene:	Krajnji rok za primenu:
Obezbeđivanje novih prostora za medije i unapređenje saradnje sa medijima	☐ Stvaranje posebnog kutka/kancelarije za medije;		Januar 2023.	Decembar 2026.
Organizacija informativnih sesija o integritetu informacija; borba protiv lažnih vesti i dezinformacija; način izveštavanja o parlamentarnim informacijama u tradicionalnim i digitalnim medijima i sl. na periodičnoj osnovi	☐ Učešće predstavnika medija na redovnim sastancima i sesijama diskusija u Skupštini;		Januar 2023.	Decembar 2023.
Razvoj i sprovođenje edukativne kampanje i kampanje podizanja svesti o očuvanju integriteta informacija	☐ Održavanje redovnih sastanaka sa novinarima radi koordinacije zajedničkih aktivnosti; ☐ Realizacija i distribuiranje kampanje na društvenim mrežama i medijima.		Januar 2023.	Decembar 2026.

2.4 Unapređenje Programa za građansku edukaciju	
Nadležna institucija:	☐ Generalni Sekretar ☐ Forum za Parlamentarnu Transparentnost
Odgovorna direkcija/ lice:	Partneri:
☐ Direkcija za medije i odnos s javnošću ☐ Generalna Direkcija za pravna i proceduralna pitanja	☐ Parlament Austrije ☐ Nacionalni Demokratski Institut (NDI) ☐ Druge partnerske organizacije
Trenutna situacija:	<p>Skupština Kosova je institucionalizovala Radionice za demokratiju “Demosti”, međunarodni projekat koji već dve godine podržavaju austrijska fondacija ERSTE i Parlament Austrije, u partnerstvu sa Skupštinom Kosova, što je do sada podsticalo interesovanje oko 12 hiljada učenika za znanje o aktivnom građanstvu i demokratiji, razvijajući u njima kompetenciju medija i spremnost za slobodno izražavanje mišljenja. Ovaj projekat, sada u vlasništvu Skupštine Kosova, nastavlja da se realizuje kroz poludnevne radionice, u kojima učenici od 5-9 razreda učestvuju u stvaranju interaktivnih sadržaja o društveno važnim temama, kao što su značaj glasa, podela vlasti, uloga poslanika, aktivno građanstvo, funkcija medija u demokratiji, itd. Takođe, u okviru radionica, učenici posećuju različite prostorije Skupštine Kosova, takođe izdaju časopise i pripremaju video zapise sa stečenim znanjem o demokratiji. Takođe, uz podršku NDI-a, Skupština je pilotirala projekat građanske edukacije, gde je angažovano 43 nastavnika građanskog vaspitanja niži srednjih škola, u nizu prezentacija i modula obuke osmišljenih za proširenje znanja o značenju demokratije i ulozi Skupštine u promovisanju dobrog upravljanja. U okviru Akademije, nastavnici su organizovali 16 rasprava u svojim školama sa pozvanim poslanicima, pružajući učenicima jedinstvenu priliku da direktno komuniciraju sa izabranim predstavnicima. Kao prateća aktivnost, organizovano je 35 poseta učenika prostorijama Skupštine, a učestvovali su i na radionicama o demokratiji, kako bi saznali više o ljudskim pravima i pravima zajednica, vladavini prava, slobodnim i fer izborima, načelima dobrog upravljanja i ulozi aktivnog građanstva u negovanju demokratije. Ovaj pilot projekat se pokazao kao veoma važan i neophodan za učenike i nastavnike, tokom kojeg je uočena potreba za informisanjem i edukacijom učenika u vezi sa radom Skupštine, kao i nedostatak adekvatnog školskog materijala za zakonodavnu instituciju. Takođe, Skupština je uspostavila edukativni kutak za decu na zvaničnom sajtu Skupštine koji sadrži edukativni materijal za učenike. Međutim, potrebno je stalno obogaćivanje ove platforme. Stoga, Skupština namerava da učenicima, uključujući srednje škole i univerzitete, predstavi različite mogućnosti u cilju proširenja znanja, kao i interakcije u prostorijama Skupštine, u školskim prostorima u različitim opštinama, ali i na digitalan način putem sajta Skupštine.</p>

Ključni objektiv:	Informisanje i obrazovanje novih generacija o demokratiji i parlamentarnim procesima, u cilju promovisanja kulture aktivnog građanstva uz učešće mladih.			
Usklađivanje sa OGP vrednostima:	Pristup informacijama ✓	Učešće građana ✓	Odgovornost □	Tehnologija i inovacije ✓
Aktivnosti	Pokazatelji ostvarenja objektiva		Rok za početak primene:	Krajnji rok za primenu:
Odvijanje edukativnih programa sa školama i univerzitetima	☐ Izrada godišnjih programa; ☐ Obezbeđivanje prostora unutar Skupštine za održavanje aktivnosti za građansku edukaciju;		Januar 2023.	Maj 2023.
Izrada programa "Radionice za demokratiju –Demos-ti".	☐ Učešće učenika na radionicama za demokratiju; ☐ Izrada informativnog i edukativnog materijala; ☐ Izrada programa edukacije dece o integritetu informacija;		Januar 2023.	Decembar 2026.
Organizacija Nastavničke akademije predmeta "Građansko vaspitanje"	☐ Učešće nastavnika predmeta "Građansko vaspitanje";		Septembar 2023.	Decembar 2026.
Izrada i implementacija programa "Licem u lice sa poslanicima"	☐ Učešće učenika na sastancima sa poslanicima; ☐ Posete učenika Skupštini;		Januar 2023.	Decembar 2026.
Odvijanje edukativnih aktivnosti u školskim prostorima	☐ Učešće učenika u simulacijama sednica, sastancima komisija, javnim raspravama itd.;		Septembar 2023.	Decembar 2026.
Obogaćivanje rubrike "Skupština za decu"	☐ Izrada i izdavanje edukativno-informativnih materijala za decu; ☐ Izrada i objavljivanje infografika i edukativno-informativnih video zapisa za decu;		Februar 2023.	Decembar 2026.

	☐ Izrada i izdavanje vodiča za nastavnike o organizaciji aktivnosti u učionici;		
--	--	--	--

2.5 Olakšanje pristupa i fizičkog učešća osoba sa ograničenim sposobnostima^{4,5}

Nadležna institucija:	☐ Generalni Sekretar ☐ Forum za Parlamentarnu Transparentnost		
Odgovorna direkcija/ lice:	Partneri:		
☐ Direkcija za tehničke službe ☐ Direkcija za medije i odnos s javnošću	☐ HANDIKOS ☐ UNDP ☐ Druge partnerske organizacije		
Trenutna situacija:	<p>Skupština Kosova tokom sprovođenja prvog Akcionog plana za otvorenu Skupštinu, preduzela je konkretne korake u vezi sa uključivanjem osoba sa ograničenim sposobnostima. Osim pružanja prevoda plenarnih sednica na znakovni jezik, takođe je stvorena osnovna infrastruktura za osobe sa ograničenim sposobnostima da imaju pristup plenarnoj sednici. Međutim, u zgradi Skupštine dotičnim licima je otežan pristup drugim potrebnim prostorima, kao što su: toaleti zgrade, sale za sastanke tela Skupštine, biblioteka Skupštine, itd.</p>		
Ključni objektivi:	<p>Poboljšanje fizičkog pristupa za osobe sa ograničenim sposobnostima u prostorijama Skupštine, kako bi se obezbedila inkluzivnost u parlamentarnim procesima.</p>		
Usklađivanje sa OGP vrednostima:	Pristup informacijama	Učešće građana	Odgovornost
	☐	☒	☐
			Tehnologija i inovacije
			☐
Aktivnosti	Pokazatelji ostvarenja objekta	Rok za početak primene:	Krajnji rok za primenu:
Procena trenutnog stanja infrastrukture u svakoj prostoriji Skupštine.	☐ Izrada izveštaja o proceni trenutnog stanja za sekretara Skupštine;	Januar 2023.	Decembar 2023.

⁴Konvencija Ujedinjenih nacija o pravima osoba sa ograničenim sposobnostima, 2006, strana 5.

https://www.un.org/disabilities/documents/convention/crpd_albanian.pdf

⁵ Zakon br. 03/1-019 Republike Kosovo o profesionalnom osposobljavanju, prekalifikovanju i zapošljavanju osoba sa ograničenim sposobnostima, 2009, strana 1. <https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=2620>

Poboljšanje neophodne infrastrukture za osobe sa ograničenim sposobnostima u prostorijama Skupštine.	☐ Uspostavljanje neophodne infrastrukture unutar zgrade Skupštine.	Januar 2023.	Decembar 2025.
--	---	--------------	----------------

2.6 Biblioteku i arhiv treba učiniti dostupnim licima koji studiraju i istražuju skupštinsku dokumentaciju				
Nadležna institucija:	☐ Generalni Sekretar ☐ Forum za Parlamentarnu Transparentnost			
Odgovorna direkcija/ lice:	Partneri:			
☐ Direkcija za istraživanja, biblioteku i arhiv ☐ Direkcija za medije i odnos s javnošću ☐ Direkcija za Informativnu tehnologiju	☐ Nacionalni Demokratski Institut (NDI) ☐ Druge partnerske organizacije			
Trenutna situacija:	<p>Biblioteka i arhiv Skupštine Kosova su otvoreni, na zahtev zainteresovanih strana. Zainteresovane strane mogu istraživati i pristupiti informacijama dostupnim u arhivi i biblioteci. Arhiva vesti i informacija o poslanicima je funkcionalna, sa izuzetkom zapisnika koji su teško dostupni. Biblioteka je trenutno na neprikladnoj lokaciji za čitaoce, nema dovoljno prostora i teško je dostupna, kao i treba da se obogati fizičkim i elektronskim knjigama. Skupština je započela projekat digitalizacije arhiva i do sada je digitalizovano blizu 8.000 arhivskih dosijea sa više od 50.000 stranica. Za svu arhivsku građu koja datira od 2001. godine radi se digitalizacija. Audio/Video snimci se čuvaju u arhivi Skupštine i istovremeno direktno se emituju na zvaničnom Jutjub kanalu Skupštine, kao i na sajtu Skupštine. Svi snimci iz 2018. godine mogu se pogledati na Jutjubu uz lak pristup korisnika.</p>			
Ključni objektivi:	Kompletna digitalizacija arhive i biblioteke i omogućavanje građanima pristupa sadržajima putem interneta.			
Usklađivanje sa OGP vrednostima:	Pristup informacijama	Učešće građana	Odgovornost	Tehnologija i inovacije
	✓	✓	☐	✓
Aktivnosti	Pokazatelji ostvarenja objekta		Rok za početak primene:	Krajnji rok za primenu:
Osnivanje radne grupe za procenu aktuelnog stanja	☐ Sastavljanje izveštaja o proceni trenutnog stanja biblioteke;		Januar 2023.	Februar 2023.

Obogaćivanje biblioteke potrebnom građom	☐ Povećanje broja građe koji su dostupni korisnicima biblioteke;	Januar 2024.	Decembar 2026.
Završetak procesa digitalizacije skupštinskog arhiva	☐ Postavljanje linka digitalnog arhiva na sajtu Skupštine;	Januar 2024.	Decembar 2026.

2.7 Proširenje i unapređenje Centra za posetioce u Skupštini

Nadležna institucija:	☐ Generalni Sekretar ☐ Forum za Parlamentarnu Transparentnost		
Odgovorna direkcija/ lice:	Partneri:		
☐ Direkcija za tehničke službe ☐ Direkcija za medije i odnos s javnošću	☐ Nacionalni Demokratski Institut (NDI) ☐ Druge partnerske organizacije		
Trenutna situacija:	<p>U septembru 2012. godine prvi put je otvoren Centar za posetioce. Od tog vremena, kroz centar, Skupštinu Kosova je posetilo na hiljade posetilaca različitih starosnih i etničkih grupa, unutar i van Kosova. Uzimajući u obzir trend povećanja broja zainteresovanih građana za posetu Skupštine iz godine u godinu, proširenje Centra za posetioce je više nego neophodno. Širenjem centra razvijaće se nove delatnosti, ali i proširivati postojeće; na primer. simulacija plenarnih sednica učenika osnovnih i srednjih škola, koja bi im pružila poseban doživljaj, da kroz praksu dožive rad Skupštine. Skupštinu, kao najotvoreniju instituciju na Kosovu, posećuju oko 12.000 građana godišnje, bilo spontanim posetama ili povodom proslave posebnih dana, utvrđenih planom skupštine, kao što su: Međunarodni dan demokratije, Dan deteta, Međunarodni dan parlamentarizma, Dani dijaspore itd.</p>		
Ključni objektiv:	Dalji razvoj Centra za posetioce i njegovo obogaćivanje novim sadržajima za posetioce.		
Usklađivanje sa OGP vrednostima:	Pristup informacijama	Učešće građana	Odgovornost
	✓	✓	□
			Tehnologija i inovacije
			□
Aktivnosti	Pokazatelji ostvarenja objektiv	Rok za početak primene:	Krajnji rok za primenu:
Idejno projektovanje za proširenje Centra za posetioce.	☐ Prostor na raspolaganju za građane, medije, poslanike i sl.;	Januar 2024.	Decembar 2026.

<p>Priprema obrazovno-informativnih programa o radu Skupštine;</p>	<p>□ Informacije o istoriji Skupštine, aktivnostima, organima i načinu funkcionisanja, procesu donošenja zakona, načinima učešća na sastancima, javnim raspravama, kontaktima poslanika i skupštinskog osoblja, brošure i leci namenjeni za različite grupe društva,</p>	<p>Januar 2024.</p>	<p>Decembar 2026.</p>
<p>Razmatranje i kompletiranje programa i kalendara za organizovane grupe posetilaca.</p>	<p>□ Kalendar i program aktivnosti objavljuju se na sajtu Skupštine i na društvenim mrežama.</p>	<p>Januar 2023.</p>	<p>Januar 2023.</p>

POVEĆANJE POLAGANJA RAČUNA

3.1 Izrada Etičkog kodeksa				
Nadležna institucija:	☐ Generalni Sekretar ☐ Forum za Parlamentarnu Transparentnost ☐ Komisija za zakonodavstvo, mandate, imunitet, poslovnik skupštine i nadzor Agencije protiv korupcije			
Odgovorna direkcija/ lice:		Partneri:		
☐ Direkcija za istraživanja, biblioteku i arhiv ☐ Generalna Direkcija za pravna i proceduralna pitanja		☐ Nacionalni Demokratski Institut (NDI) ☐ Druge partnerske organizacije		
Trenutna situacija:	<p>U prethodnom planu izrada novog Etičkog kodeksa nije sprovedena jer je bilo predviđeno da se to desi nakon usvajanja novog Poslovnika Skupštine, jer je Kodeks ponašanja bio sastavni deo ovog poslovnika. Ovim kodeksom su jasno definisana pravila ponašanja poslanika, međutim, nedostajao je mehanizam i jasno definisan proces postupanja u slučajevima kršenja principa i normi parlamentarne etike. Sada, usvajanjem Poslovnika Skupštine, otvoren je put za izradu Etičkog kodeksa, za koji Skupština namerava da razmotri modalitete za stvaranje mehanizma za obezbeđivanje pravilne primene etičkog kodeksa prema visokim međunarodnim standardima.</p>			
Ključni objektiv:	Povećanje institucionalnog integriteta kroz izradu i doslovnu primenu Etičkog kodeksa za Skupštinu Republike Kosovo.			
Usklađivanje sa OGP vrednostima:	Pristup informacijama	Učešće građana	Odgovornost	Tehnologija i inovacije
	☐	☐	☒	☐
Aktivnosti	Pokazatelji ostvarenja objektivna		Rok za početak primene:	Krajnji rok za primenu:
Istraživanje o najboljim regionalnim i globalnim praksama	☐ Presentacija izveštaja sa najboljim praksama Etičkog kodeksa u zemljama regiona i sveta;		Januar 2023.	Februar 2023.
Formiranje radne grupe za izradu Etičkog kodeksa	☐ Održavanje redovnih sastanaka radne grupe za izradu Etičkog kodeksa; ☐ Razmatranje najboljih regionalnih i svetskih praksi i njihovo usvajanje u		Januar 2023.	Jun 2023.

	<p>kontekstu Kosova, uz poštovanje poslovnika skupštine;</p> <ul style="list-style-type: none"> □ Izrada okvira Etičkog kodeksa uz poštovanje novog Poslovnika Skupštine; 		
Sastanci sa interesnim grupama za izradu Etičkog kodeksa	<ul style="list-style-type: none"> □ Organizacija okruglih stolova i sastanaka za diskusiju o sadržaju Etičkog kodeksa tokom procesa izrade; □ Razmatranje i uključivanje komentara i sugestija OCD u Etički kodeks; 	Mart 2023.	Jun 2023.
Usvajanje i objavljivanje Etičkog kodeksa.	<ul style="list-style-type: none"> □ Objavljivanje Etičkog kodeksa na sajtu i društvenim mrežama Skupštine; □ Stvaranje relevantnog prostora za objavljivanje izveštaja o nadzoru Etičkog kodeksa i spiska prekršaja/prekršilaca i izrečenih kazni, 	Septembar 2023.	Decembar 2023.
Praćenje sprovođenja Etičkog kodeksa.	<ul style="list-style-type: none"> □ Objavljivanje izveštaja o nadzoru na periodičnoj osnovi (svakih 6 meseci); □ Objavljivanje na sajtu Skupštine spiska prekršaja i prekršilaca Etičkog kodeksa i izrečenih kaznenih mera za prekršioce u relevantnom prostoru. 	Januar 2024.	Decembar 2026.

3.2 Pravna regulativa lobiranja				
Nadležna institucija:	☐ Generalni Sekretar ☐ Forum za Parlamentarnu Transparentnost ☐ Komisija za zakonodavstvo, mandate, imunitet, poslovnik skupštine i nadzor Agencije protiv korupcije			
Odgovorna direkcija/ lice:		Partneri:		
☐ Generalna Direkcija za pravna i proceduralna pitanja ☐ Direkcija za istraživanja, biblioteku i arhiv		☐ KDI ☐ Druge partnerske organizacije		
Trenutna situacija:	<p>Lobiranje je legalna aktivnost i važan deo demokratskog procesa. U demokratskom društvu uvek postoji javni interes da se obezbedi transparentan proces lobiranja sa punim integritetom. Kosovo još uvek nema takav zakon, a oblici uticaja na donošenje odluka su nepoznati i razvijaju se u nedostatku transparentnosti i odgovornosti, što takođe podstiče sumnje u demokratske procese, a samim tim i gubitak poverenja građana u institucijama odlučivanja.</p>			
Ključni objektivi:	<p>Iniciranje zakonske regulative za lobiranje koja će promovisati transparentnost lobističkih aktivnosti u kontekstu parlamentarnih procesa.</p>			
Usklađivanje sa OGP vrednostima:	Pristup informacijama	Učešće građana	Odgovornost	Tehnologija i inovacije
	✓	☐	✓	☐
Aktivnosti	Pokazatelji ostvarenja objektivna		Rok za početak primene:	Krajnji rok za primenu:
Procena potrebe za regulisanje lobiranja tokom u procesima donošenja zakona.	☐ Parlamentarno istraživanje o proceni potrebe zakona o lobiranju u procesima donošenja zakona. ☐ Izrada izveštaja o proceni za Predsedništvo Skupštine.		Mart 2023.	Jun 2023.

3.3 Objavljivanje periodičnih i godišnjih detaljnih izveštaja o troškovima Skupštine i budžetskih i finansijskih analiza				
Nadležna institucija:	☐ Generalni Sekretar ☐ Forum za Parlamentarnu Transparentnost			
Odgovorna direkcija/ lice:	Partneri:			
☐ Direkcija za budžet i finansije ☐ Generalna Direkcija za pravna i proceduralna pitanja ☐ Direkcija za medije i odnos s javnošću ☐ Direkcija za Informativnu tehnologiju	☐ Partnerske organizacije			
Trenutna situacija:	<p>U skladu sa Deklaracijom o otvorenom parlamentu, Skupština periodično, u Excel formatu, objavljuje opšte podatke o skupštinskim troškovima i troškovima putovanja poslanika u inostranstvo. Iako je postignut napredak u sprovođenju mera predviđenih u prvom Akcionom planu, kao npr. imovinske deklaracije od Agencije za borbu protiv korupcije (APK) stavljene su na profile poslanika i počelo je objavljivanje budžeta i periodičnih izveštaja o troškovima, ipak Skupština namerava da objavljuje izveštaje u otvorenim formatima, kao i da ponudi detaljne izveštaje uključujući izveštaje o službenim posetama. Takođe, neophodno je da ovi finansijski izveštaji budu objavljeni sa detaljnijim informacijama za svakog poslanika, što bi doprinelo povećanju transparentnosti i odgovornosti rada Skupštine i poslanika.</p>			
Ključni objektivi:	Objavljivanje detaljnih rashoda poslanika i državnog budžeta, uključujući rodnu perspektivu, u cilju povećanja parlamentarne Odgovornosti.			
Usklađivanje sa OGP vrednostima:	Pristup informacijama	Učešće građana	Odgovornost	Tehnologija i inovacije
	✓	☐	✓	✓
Aktivnosti	Pokazatelji ostvarenja objektivna	Rok za početak primene:	Krajnji rok za primenu:	
Određivanje kategorija troškova za objavljivanje	☐ Razvoj baze podataka na osnovu kategorija troškova;	Januar 2023.	Maj 2023.	
Stvaranje profila troškova poslanika	☐ Objavljivanje izveštaja o troškovima na internet stranici Skupštine u otvorenim formatima i njihova raspodela na društvenim mrežama;	Maj 2023.	Decembar 2026.	

Analiza državnog budžeta i izveštaja o javnoj potrošnji iz rodne perspektive	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Priprema i objavljivanje analize budžeta za godišnji budžet RKS iz rodne perspektive; ☐ Priprema i objavljivanje analize budžeta za godišnji izveštaj o rashodima budžeta RKS iz rodne perspektive; ☐ Priprema i objavljivanje različitih infografika o učinku javne potrošnje sa fokusom na rodni uticaj; 	Oktobar 2023.	Decembar 2026.
--	---	---------------	----------------

3.4 Ažuriranje Priručnika za organizovanje javnih rasprava

Nadležna institucija:	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Generalni Sekretar ☐ Forum za Parlamentarnu Transparentnost ☐ Parliamentary Committees 			
Odgovorna direkcija/ lice:	Partneri:			
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Direkcija za podršku parlamentarnih komisija ☐ Direkcija za medije i odnos s javnošću 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Nacionalni Demokratski Institut (NDI) ☐ Druge partnerske organizacije 			
Trenutna situacija:	Skupština Kosova je 2012. godine, uz podršku NDI, izradila nacrt priručnika za organizaciju javnih rasprava, koji se još uvek sprovodi. Međutim, usvajanjem novog Poslovnika povećala se potreba za izmenu i dopunu ovog priručnika.			
Ključni objektivi:	Unapređenje prakse organizovanja javnih rasprava u cilju unapređenja zakonodavnog i nadzornog procesa.			
Usklađivanje sa OGP vrednostima:	Pristup informacijama ☐	Učešće građana ☒	Odgovornost ☒	Tehnologija i inovacije ☐
Aktivnosti	Pokazatelji ostvarenja objektivna	Rok za početak primene:	Krajnji rok za primenu:	
Izrada priručnika za javne rasprave	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Osnivanje radne grupe; ☐ Održavanje sastanaka radne grupe; ☐ Ažuriranje priručnika; 	Mart 2023.	Jul 2023.	

Sprovođenje priručnika u praksi	□ Organizacija informativnih sesija sa odgovarajućim osobljem i članovima komisije.	Mart 2023.	Decembar 2026.
---------------------------------	---	------------	----------------

DIGITALIZACIJA I UNAPREĐENJE INFORMACIONE TEHNOLOGIJE

4.1 Digitalizacija radnih procesa				
Nadležna institucija:	☐ Generalni Sekretar ☐ Forum za Parlamentarnu Transparentnost			
Odgovorna direkcija/ lice:	Partneri:			
☐ Direkcija za Informativnu tehnologiju ☐ Direkcija za medije i odnos s javnošću	☐ Partnerske organizacije			
Trenutna situacija:	<p>Skupština je zabeležila napredak u korišćenju informacionih tehnologija tokom 2016-2020, godina, realizujući značajan deo ciljeva postavljenih u prvom akcionom planu. Tokom ovog perioda, Skupština je redizajnirala veb stranicu, učinivši je pristupačnijom i interaktivnijom za korisnike, te kreirala organizovaniju informatičku strukturu Skupštine, kao i kreirala elektronski sistem za praćenje zakonodavstva. Time je Skupština stvorila snažnu digitalnu bazu za nastavak procesa digitalizacije skupštinskih usluga i lakšeg pristupa informacijama od javnog značaja za korisnike sajta Skupštine. Međutim, još uvek postoji prostor da se javnosti olakša korišćenje veb stranice i pristup informacijama.</p>			
Ključni objektivi:	Digitalizacija usluga koje nudi Skupština, kako bi građani lakše komunicirali sa Skupštinom i izabranim predstavnicima.			
Usklađivanje sa OGP vrednostima:	Pristup informacijama	Učešće građana	Odgovornost	Tehnologija i inovacije
	✓	☐	☐	✓
Aktivnosti	Pokazatelji ostvarenja objektiva	Rok za početak primene:	Krajnji rok za primenu:	
Izrada administrativnog uputstva za korišćenje platforme i web stranice "E-parlament".	☐ Korišćenje platforme od strane administracije Skupštine;	Jun 2023	Decembar 2026	
Optimizacija web stranice Skupštine	☐ Međusobno povezivanje pojedinih komponenti platforme „e-parlament“ i platforme profila poslanika na sajtu Skupštine;	Januar 2023	Decembar 2026	

4.2 Re-funkcionalizacija poslaničkih profila na sajtu Skupštine				
Nadležna institucija:	☐ Generalni Sekretar ☐ Forum za Parlamentarnu Transparentnost			
Odgovorna direkcija/ lice:	Partneri:			
☐ Generalna Direkcija za pravna i proceduralna pitanja ☐ Direkcija za Informativnu tehnologiju ☐ Direkcija za medije i odnos s javnošću	☐ Nacionalni Demokratski Institut (NDI) ☐ Druge partnerske organizacije			
Trenutna situacija:	<p>Platforma profila poslanika je razvijena tokom implementacije Akcionog plana za 2016-2020, ali je poslanici ne koriste. Stoga Skupština namerava da održi informativne sesije sa poslanicima kako bi ih upoznala sa platformom o kojoj je reč i pružila im sva potrebna znanja kako bi poslanici mogli upravljati vlastitim profilima. Ovi profili će poslužiti kao pravi odraz dostignuća poslanika tokom njihovog mandata, svojevrsna digitalna biografija dostupna svim građanima Kosova.</p>			
Ključni objektivi:	<p>Obogaćivanje profila poslanika informacijama o njihovom radu i obavezama kao poslanika, povećanje njihove transparentnosti i odgovornosti prema građanima.</p>			
Usklađivanje sa OGP vrednostima:	Pristup informacijama	Učešće građana	Odgovornost	Tehnologija i inovacije
	✓	□	✓	✓
Aktivnosti	Pokazatelji ostvarenja objektiva	Rok za početak primene:	Krajnji rok za primenu:	
Ažuriranje i integracija platforme profila poslanika	☐ Ažuriranje profila poslanika na platformi na osnovu važećeg zakonodavstva;	Januar 2023.	Decembar 2023.	
Informativne sesije o korišćenju platforme	☐ Organizovanje informativnih sesija sa poslanicima aktuelnog zakonodavnog tela o korišćenju platforme i vođenju i ažuriranju njihovog profila na platformi;	Januar 2023.	Decembar 2023.	

	☐ Izrada priručnika za korišćenje i upravljanje platformom za poslanike.		
--	---	--	--

4.3 Funkcionalizacija i promocija platforme e-Participacije

Nadležna institucija:	☐ Generalni Sekretar ☐ Forum za Parlamentarnu Transparentnost			
Odgovorna direkcija/ lice:	Partneri:			
☐ Direkcija za medije i odnos s javnošću ☐ Generalna Direkcija za pravna i proceduralna pitanja ☐ Direkcija za Informativnu tehnologiju	☐ Open Data Kosovo (ODK) ☐ Druge partnerske organizacije			
Trenutna situacija:	<p>Elektronska platforma za uključivanje građana u kreiranju politike i odlučivanje počela je da se razvija tokom implementacije preliminarnog akcionog plana za Otvorenu skupštinu, ali još uvek nije puštena na korišćenje građanima Kosova. Uzimajući u obzir veliku potrebu za takvom platformom, Skupština Kosova treba da poveća napore da platforma za e-učešće bude funkcionalna tokom prve godine novog akcionog plana i da je promoviše u javnosti putem tradicionalnih i onlajn medija (Facebook, Twitter, Youtube, itd.) Nakon funkcionisanja platforme, Skupština mora da sačini izveštaje o zahtevima i nedoumicama građana u vezi sa pitanjima koja su iznesena na raspravu u okviru ove platforme, koji se potom dostavljaju poslanicima na obradu na sednicama ili parlamentarnim komisijama.</p>			
Ključni objektivi:	Funkcionalizacija elektronske platforme za učešće građana, koja će građanima omogućiti lakšu komunikaciju sa svojim predstavnicima.			
Usklađivanje sa OGP vrednostima:	Pristup informacijama	Učešće građana	Odgovornost	Tehnologija i inovacije
	✓	✓	☐	✓

Aktivnosti	Pokazatelji ostvarenja objekta	Rok za početak primene:	Krajnji rok za primenu:
Finalizacija i pokretanje platforme "E-participacija".	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Korišćenje platforme "E-participacija" od strane javnosti; ☐ Promocija platforme putem onlajn i tradicionalnih medija; ☐ Obuka i informisanje poslanika o korišćenju njihovih profila na platformi; ☐ Izrada godišnjih izveštaja o zahtevima i brigama građana; ☐ Broj zahteva/zabrinutosti koje su poslanici uputili skupštinskim komisijama na kraju svake godine. 	Januar 2023.	Decembar 2026.

4.4 Razvoj rada Skupštine na daljinu u vanrednim državnim situacijama	
Nadležna institucija:	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Generalni Sekretar ☐ Forum za Parlamentarnu Transparentnost
Odgovorna direkcija/ lice:	Partneri:
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Generalna Direkcija za pravna i proceduralna pitanja ☐ Direkcija za Informativnu tehnologiju ☐ Direkcija za medije i odnos s javnošću 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Partnerske organizacije
Trenutna situacija:	<p>Skupština Kosova nije rešila pitanje rada na daljinu, problem koji je identifikovan tokom pandemije COVID-19. Rešenje za ovaj problem pružio je novi Poslovnik Skupštine Kosova, član 69, prema kojim se plenarne sednice i sednice skupštinskih organa mogu održavati na daljinu u slučaju proglašenja vanrednog stanja. U tom pravcu Skupština treba da počne sa stvaranjem i pripremom hardverskih i softverskih uslova, koji omogućavaju nesmetano odvijanje sednica i sednica skupštinskih organa, kao i bezbedno i prepoznatljivo glasanje poslanika.</p>
Ključni objektivi:	<p>Pružanje tehnoloških mogućnosti za parlamentarne procese kako bi se plenarne sednice i sednice skupštinskih tela održavale na daljinu u hitnim slučajevima.</p>

Usklađivanje sa OGP vrednostima:	Pristup informacijama ☐	Učešće građana ☐	Odgovornost ☐	Tehnologija i inovacije ☒
Aktivnosti	Pokazatelji ostvarenja objekta		Rok za početak primene:	Krajnji rok za primenu:
Procena trenutnog stanja i neophodnih uslova za rad na daljinu	☐ Izrada izveštaja o proceni i izdavanje liste potreba za omogućavanje rada na daljinu za Skupštinu Kosova;		Januar 2024.	Decembar 2024.
Stvaranje softverskih uslova za održavanje plenarnih sednica i sednica tela Skupštine	☐ Određivanje virtuelnih platformi za video pozive, koje parlamentarci moraju da koriste za učešće na plenarnim sednicama skupštine, na osnovu izveštaja o proceni; ☐ Adekvatni kuponi za pretplatu na određenim platformama na osnovu izveštaja ili evaluacija; ☐ Razvoj bezbedne platforme za glasanje za poslanike na osnovu rezultata izveštaja ili evaluacija; ☐ Razvoj platforme za sigurno glasanje za poslanike na osnovu potreba koje proizilaze iz izveštaja o evaluaciji;		Januar 2025.	Mart 2026.
Informativne sesije za poslanike i administraciju Skupštine o korišćenju platformi.	☐ Izrada uputstva za korišćenje platformi; ☐ Priprema i održavanje informativnih sesija za poslanike i skupštinsko osoblje na početku svakog zakonodavnog mandata;		April 2026.	Decembar 2026.

Ovo izdanje omogućeno je podrškom američkog naroda putem Američke agencija za međunarodni razvoj (USAID) i Nacionalne zadužbine za demokratiju (NED). Ovde izneta mišljenja pripadaju autorima i ne odražavaju nužno gledišta USAID-a ili Vlade Sjedinjenih Američkih Država i NED-a.